

УДК 373.2:37.018.1(075.8)-796:372.2–057.874
DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.92.13>

О. А. Самоїленко

доктор педагогічних наук,
доцент кафедри психології
Дніпровського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом

О. В. Хацаюк

заслужений тренер України,
заступник начальника кафедри вогневої та спеціальної підготовки
факультету службово-бойової діяльності Національної гвардії України
Київського інституту Національної гвардії України,
старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки
факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ

О. Б. Бровата

асистент кафедри педагогіки, психології та дошкільної освіти
Обласного коледжу «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія
імені А.С. Макаренка» Полтавської обласної ради

В. В. Колєсніков

заслужений тренер України,
старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки
факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ

В. В. Оленченко

старший викладач кафедри фізичної підготовки та спорту
Національної академії Національної гвардії України

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ БАТЬКІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури (моніторингу спеціалізованих Інтернет-ресурсів), членами науково-дослідної групи встановлено, що актуальним питанням формування готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в реаліях сьогодення присвячено недостатню кількість науково-методичних праць. Це потребує подальших досліджень та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку наукової розвідки.

Головною метою дослідження є визначення сутнісних характеристик формування готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в умовах воєнного стану. В процесі дослідно-аналітичної роботи використані наступні методи: абстракції, вимірювання, експертного оцінювання, опитування, порівняння, спостереження тощо, а також враховано досвід організації системи фізичного виховання представників різних груп населення.

В результаті теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи визначені сутнісні характеристики готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в умовах воєнного стану. Крім цього, у структурі специфічного виду «готовності» виділені наступні компоненти: ціннісно-мотиваційний, прикладний, стресостійкий та функціональний. Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають визначення: критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в умовах воєнного стану.

***Ключові слова:** батьки, безпечні локації, воєнний стан, гармонійний розвиток, готовність, дошкільники, експеримент, зміст, організаційна робота, структура, сутність, фізичний розвиток.*

Постановка проблеми. Моніторинг стану здоров'я, а також наявного рівня фізичного розвитку дітей різних вікових груп, зокрема – дошкільників, свідчить про необхідність внесення якісних змін у програми їхнього рухового розвитку. Всесвітня

пандемія коронавірусної хвороби, збройна агресія росії, гіподинамія – все це є негативними чинниками, що сповільнюють процес усестороннього фізичного та гармонійного розвитку сучасної дитини.

Усвідомлюючи виклики сьогодення, на наш погляд актуальним є пошук оптимальних, дієвих та безпечних методик (програм) усестороннього фізичного та гармонійного розвитку дошкільників (у тому числі учнів та учениць молодших класів «НУШ»). Опанування батьками дошкільників основами методики усестороннього фізичного та гармонійного розвитку особистості із урахуванням статі та віку забезпечить готовність дітей до школи, що в реаліях сьогодення є першочерговим завданням та актуальним напрямом наукової розвідки.

Дослідження виконано відповідно до: планів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт: кафедри психології Дніпровського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом; плану методичної роботи Комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад №18» комбінованого типу (м. Харків), а також профільних кафедр закладів вищої освіти (закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання) відповідно до договорів про міжкафедральну співпрацю (ініціативний науковий проєкт «Physical development of preschoolers»).

Аналіз останніх досліджень і публікацій у обраному напрямі наукової розвідки (перший етап) дозволив визначити низку учених: Н. Черепань [1], О. Рудік, І. Молодушкіну [2], О. Демиденко [3], Н. Каньосу [4], Н. Гавриш, В. Рагозін, С. Васильєву [5] та інших учених і практиків (Ю. Грицкову, П. Ковальова, Н. Маргіту, С. Мельничука, Н. Тарапаку, О. Хацаюк, О. Чопік, Н. Школу), у яких розкриваються актуальні питання організації заходів методичної та виховної роботи із батьками майбутніх першокласників (дошкільників). Необхідно зауважити, що окремі напрацювання перелічених вище учених та практиків можуть бути корисними для організації майбутнього емпіричного дослідження в межах наукового проєкту «Physical development of preschoolers».

Цікавими за своїм змістом та сутнісними характеристиками є напрацювання: І. Любарської [6], Н. Клочко [7], Е. Алієвої [8], А. Калюжної [9], А. Шевчука [10], Є. Підчасова [11] та інших учених та практиків (А. Богуш, Л. Деркач, С. Дмитрієвої, І. Костюк, А. Пісоцького, Т. Виноградової, Л. Стасюк), у яких окреслені основні напрями формування готовності дітей до навчання у початковій школі. На підставі усвідомлення основних етапів підготовки дітей до школи, у подальшому можливим є організація ефективних заходів самоосвіти батьків, що забезпечать усесторонній гармонійний, фізичний та духовний розвиток особистості (дошкільників).

Заслужують уваги наукові праці учених: О. Чепки [12], А. Чеверди [13], А. Дейнеки, Р. Щербака, Ю. Фішева [14], О. Горбенка, О. Шкуропацької [15], Ю. Маланій [16] та інших фахівців (А. Залізняка, Ю. Павлової, О. Попова,

О. Хацаюк, В. Шевченка, Т. Яворської), у яких визначаються сучасні педагогічні технології (моделі, педагогічні умови, методики, експериментальні програми), що забезпечують фізичний та гармонійний розвиток дошкільників. Беручи до уваги наукові підходи перелічених вище учених та практиків у подальшому можливим є побудова ефективною та збалансованою програмою фізичного та гармонійного розвитку представників досліджуваної категорії.

Підсумовуючи результати аналізу науково-методичної та спеціальної літератури, доцільно констатувати, що актуальним питанням формування готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в реаліях сьогодення присвячено недостатню кількість науково-методичних праць. Це потребує подальших досліджень та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напряму наукової розвідки.

Мета статті. Головною метою дослідження є визначення сутнісних характеристик формування готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в умовах воєнного стану.

Для досягнення мети дослідження заплановано вирішити наступні завдання:

1) провести аналіз науково-методичної літератури у напрямі організації заходів методичної та виховної роботи із батьками майбутніх першокласників (дошкільників);

2) здійснити аналіз спеціальної та довідкової літератури у напрямі формування готовності дітей до навчання у початковій школі;

3) визначити сучасні педагогічні технології (моделі, організаційно-педагогічні умови, методики, експериментальні програми), які забезпечують фізичний розвиток дошкільників.

Під час теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи були використані наступні методи: абстракції, вимірювання, експертного оцінювання, опитування, порівняння, спостереження тощо, а також враховано досвід організації системи фізичного виховання представників різних груп населення.

Виклад основного матеріалу. З метою досягнення мети та вирішення поставлених перед нами завдань (згідно плану наукового проєкту «Physical development of preschoolers») на початку дослідження було створено дві науково-дослідні групи (НДГ):

НДГ 1 (науково-методичного супроводу у складі: Ол. Хацаюк, О. Самойленко, С. Замрозевич-Шадріна, О. Бровата, О. Нестеров, Н. Гончар, В. Колесніков, В. Оленченко);

НДГ 2 (апробації та практичного впровадження результатів емпіричного дослідження у складі: О. Хацаюк, Р. Сіренко, А. Титович, О. Головченко, В. Газаєв, О. Магула).

Узагальнення та вірне трактування визначення зазначеного виду «готовності» передбачало здійснення членами НДГ 1 аналізу актуальної науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури. В процесі подальшої дослідно-аналітичної роботи (другий етап теоретичного дослідження) нашу увагу привернули наукові праці учених: Н. Лисенко, Н. Кисти [17], Б. Андрієвського [18], Л. Малиновича [19], І. Kobel [20] та інших фахівців обраного напрямку дослідження (М. Верхоляк, І. Кондратець, Т. Левицької, А. Мінакової, Г. Пономарьової, Н. Стадник, Л. Стасюк, Л. Шатирко), у яких розкриваються актуальні питання формування готовності дітей до школи. Огляд спеціальної науково-методичної літератури свідчить про домінуючу роль саме батьків, а також про те, що окреслена проблематика в реаліях сьогодення є досить актуальною.

Необхідно підкреслити, що обов'язки батьків, щодо здобуття дітьми освіти регулюються низкою нормативно-правових документів («Сімейний кодекс України», Законів України: «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про повну загальну середню освіту» (див. табл. 1).

Таким чином, основними обов'язками батьків перед дітьми є – уміле, безпечне та динамічне виховання дитини, піклування про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, забезпечення навчання, створення належних умов для розвитку їхніх природних здібностей. Це у свою чергу передбачає відповідну органі-

зацію самоосвіти батьків упродовж життя, що тотожне відповідній «фаховій освіті». Крім цього, згаданий вище термін «ґрунтується на концепції безперервного навчання; підготовка до обраної професії розглядається як процес формування готовності до неї, а готовність – є результатом відповідної професійної підготовки» (І. Гавриш [21]). На підставі вище викладеного доцільно констатувати, що самоосвіта батьків дошкільників є збалансованою системою виховання та навчання (саморозвитку), що забезпечує:

1) формування ключових компетентностей, які необхідні для організації фізичного, духовного та морального розвитку дитини;

2) зміцнення здоров'я, забезпечення навчання та створення належних умов для розвитку природних здібностей дітей.

Аналітичний огляд перелічених вище наукових концепцій дозволяє нам усвідомити сутність необхідних компетентностей батьків дошкільників, як особистісного утворення. Необхідно підкреслити, що це специфічне «утворення» відіграє важливу роль під час організації ними системи виховання дітей, як в мирний, так і у військовий час. Отже, основними домінуючими складниками організації батьками ефективної системи гармонійного та фізичного розвитку дошкільників в реаліях сьогодення є раціональне та науково-обґрунтоване поєднання їхньої індивідуальної теоретичної та практичної складової. Таким чином, сутність поняття «готовність»

Таблиця 1

Основні обов'язки батьків щодо здобуття дітьми освіти

№ з/п	Нормативно-правовий документ (стаття)	Зміст статті відповідного нормативно-правового документу
1.	Ст. 150 «Сімейного кодексу України»	забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя
2.	Ст. 55 Закону України «Про освіту»	сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягненню дитиною передбачених нею результатів навчання; дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності)
3.	Ст. 12 Закону України «Про охорону дитинства»	виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку її природних здібностей
4.	Ст. 25 Закону України «Про повну загальну середню освіту»	відповідати за здобуття дітьми повної загальної середньої освіти
5.	Ст. 150 «Сімейного кодексу України»	батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини; батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток; батьки зобов'язані забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя
6.	Ст. 155 «Сімейного кодексу України»	здійснення батьками своїх прав та виконання обов'язків мають ґрунтуватися на повазі до прав дитини та її людської гідності; батьківські права не можуть здійснюватися всупереч інтересам дитини; ухилення батьків від виконання батьківських обов'язків є підставою для покладення на них відповідальності, встановленої законом;
7.	Ст. 55 Закону України «Про освіту»	у статті «Права та обов'язки батьків здобувачів освіти» зазначено, що виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості. Батьки мають рівні права та обов'язки щодо освіти та розвитку дитини

у розрізі майбутнього емпіричного дослідження трактується нами як – «досконалість, збалансованість, довершеність, баланс та готовність до дії відповідно до рівня всебічного саморозвитку. Важливим є той факт, що з цим визначенням згодні учені (практики): О. Мерзлякова [22], І. Зязюн [23], В. Ковальчук [24] та інших учених і практиків (Ж. Богдан, С. Грищенко, В. Міляєва, О. Музика, Л. Романишина, І. Терещенко, Т. Тихонової, Н. Уйсїбаєвої). У свою чергу, на думку І. Білодіда «готовий – це той, хто зробив необхідне приготування до чого-небудь; перебуває в стані, наближеному до чого-небудь; заздалегідь продуманий, складений, підготовлений; набув досвіду, уже склався, досяг високої майстерності» [25].

У розрізі теоретичного дослідження необхідно виділити також наукові праці учених: В. Рибалки [26], О. В. Хацаюк, Л. П. Русин, Д. Ванюк, А. Слатвінської, Д. Стеценка, А. Ключи, І. Садовської [27], О. Кресан, С. Смольникової, Т. Кресан [28] та інших фахівців (Д. Зінченка, І. Івженко, М. Князева, І. Колосовича, Т. Лисак, І. Тарасюк, Ок. Хацаюк), у яких на високому науково-методичному рівні розкриваються актуальні питання формування готовності особистості до професійної діяльності в умовах пандемії коронавірусної хвороби та в умовах воєнного стану.

Необхідно підкреслити, що сучасна педагогічна наука виділяє в окрему групу ряд підходів, які забезпечують вирішення актуальних питань

Таблиця 2

Готовність особистості до професійної діяльності

№ з/п	Учений (і)	Трактування поняття «готовність особистості до професійної діяльності»
1.	І. Галушак	«конструюванні змісту підготовки на принципах цілісності і системності та необхідності врахування особливостей майбутньої професійної діяльності економіста в ході відбору структури і змісту підготовки»
2.	А. Демченко	«цілісне особистісне динамічне утворення, набуте в результаті спеціального навчання, що включає у свою структуру взаємопов'язані елементи – науково-теоретичний, практичний і психологічний»
3.	І. Заблоцька	«характеристика особистості, що є комплексним відображенням цілого ряду індивідуальних і професійних якостей, необхідних для успішної трудової діяльності»
4.	Л. Карамушка	«комплекс взаємопов'язаних і взаємообумовлених психологічних якостей, які забезпечують ефективність професійної діяльності»
5.	Г. Кловак	«фахова компетентність, яку характеризують сукупність взаємопов'язаних сутнісних орієнтацій відповідних знань, умінь і навичок»
6.	Г. Коджаспірова	«складна динамічна система, що містить інтелектуальні, емоційні, вольові, мотиваційні сторони психіки»
7.	А. Кондрашова	«інтегральне поняття, що характеризується складною, динамічною структурою взаємопов'язаних особистісних компонентів – професійною спрямованістю, здатністю до самооцінки праці, потреби у професійному зростанні»
8.	Л. Кузнецов	«цілісний прояв особистості, що включає знання предмету, методів роботи, професійну майстерність, комунікативні вміння, високу суспільно-політичну спрямованість, загальні та спеціальні здібності, тощо»
9.	С. Максименко, О. Пелех	«цілеспрямований прояв особистості, який включає погляди, переконання, знання, звички, уміння, ставлення, мотиви, вольові та інтелектуальні якості, почуття установки; її становлення відбувається впродовж моральної, психологічної, професійної та фізичної підготовки і є результатом усебічного особистісного розвитку особистості з урахуванням вимог, обумовлених особливостями професії»
10.	Н. Мілорадова, Н. Пашко	«комплекс професійних знань, умінь і навичок; обов'язкові риси особистості, які мають бути у працівника: мотивація, розвинуті аналітичні здібності, вміння діяти та виконувати завдання відповідно до специфіки професійної діяльності, готовність до змін, стресостійкість, цілеспрямованість, висока організованість і послідовність, ініціативність»
11.	Г. Непсіна	«якість особистості, в якій виражено її прихильність до здійснення діяльності, а також ступінь засвоєння нею елементів, відповідного соціального досвіду і здатність використовувати цей досвід у професійній діяльності; готовність може являти собою наведену єдність елементів – мотиваційна готовність, теоретична готовність, практична готовність»
12.	Ю. Панімаш	«інтегроване особистісне утворення, яке є результатом професійної підготовки та виявляється у ступені сформованості знань, умінь, навичок, мотивів і цінностей курсантів, їх управлінських якостей (організаційних, лідерських, комунікативних, соціально значущих), що обумовлюють швидку адаптацію до виконання службових обов'язків у надзвичайних ситуаціях та успішну професійну діяльність пожежно-рятувальних підрозділів»

формування готовності індивіда до професійної діяльності, а саме:

– креативний (Т. Гармаш, М. Ілляхова, С. Дімітрова-Бурлаєнко, Р. Михайлишин, Л. Петришин, О. Пилишук, Н. Школяр) – готовність до професійної діяльності означає прагнення особистості до творчості (майстерність за фахом розглядається як різновид творчості);

– персоналістичний (М. Давидюк, К. Касярум, В. Кремень, М. Лазарєв, С. Лазоренко, І. Райтаровська, В. Соколовський) – готовність до професійної діяльності індивіда відображається через специфічні вимоги до конкретного фахівця (через сукупність його професійних компетентностей);

– культурологічний (Л. Руденко, С. Машкіна, М. Оліяр, І. Ніколаєску, Т. Усатенко, Л. Хомич, Т. Шахрай) – готовність особистості до професійної діяльності виражається через рівень сформованості професійної культури;

– змішаний (Н. Волинець, О. Кривицька, Н. Мойсенюк, Л. Романова, І. Поляков, С. Шандрук, В. Шемчук) – поєднання різноманітних педагогічних методик (технологій), практик або підходів.

В процесі подальшої дослідно-аналітичної роботи нашу увагу привернули наукові концепції учених: І. Галуцака, А. Демченка, І. Заблоцької, Л. Карамушки, Г. Кловак, Г. Коджаспірової, А. Кондрашової, Л. Кузнецова, С. Максименка, О. Пелех, Н. Мілорадової, Н. Пашко, Г. Непеїної, Ю. Панімаш та інших фахівців зазначеного напрямку наукової розвідки, які емпіричним шляхом визначили трактування поняття «готовність особистості до професійної діяльності» (див табл. 2).

Враховуючи вище викладене доцільно констатувати, що обов'язки батьків у напрямі усебічного забезпечення гармонійного та фізичного розвитку дошкільників (дітей різних вікових категорій) у порівнянні із іншими їхніми правами (зобов'язаннями) мають свої специфічні відмінності. Отже, доречним є застосування поняття «методична та практична готовність батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в реаліях сьогодення».

Необхідно підкреслити, що низкою учених (практиків): О. Рудік, І. Молодушкіною [2], Н. Каньосою [4], І. Любарською [6], Є. Підчасовим [11], Б. Андрієвським [18] та іншими фахівцями обраного напрямку дослідження зосереджується увага на формуванні готовності батьків дошкільників до взаємодії із «шкільним середовищем», однак не в повній мірі розкриваються необхідні дієві засоби, форми, методи, організаційно-педагогічні умови, тощо для фізичного та гармонійного розвитку дитини, що підкреслює своєчасність та актуальність обраного напрямку наукової розвідки. Важливим є й той факт, що у складному та динамічному процесі формування готовності представників досліджуваної категорії актуаліза-

ції набирає науково-обґрунтований педагогічний вплив (А. Барбінова, Т. Гармаш, В. Квас, Т. Лисак, Т. Садова, Л. Семенець, І. Уличний, С. Улинець, Т. Чопик, О. Юденкова та інш.).

У розрізі теоретичного дослідження необхідно виділити, що готовність особистості до відповідного виду специфічної «професійної діяльності» може бути сформована за умов обґрунтованого та алгоритмізованого уявлення про її сутнісні характеристики, а її якості (сформовані ключові компетентності) будуть відповідати її основним вимогам (С. Кубіцький, П. Романова, В. Уліч, А. Ярошенко та інш.) (табл. 2).

З огляду на вище викладене, членами НДГ пропонується наступне визначення «методична та практична готовність батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в реаліях сьогодення» – особистісне утворення, яке формується шляхом цілеспрямованого, акцентованого та науково-обґрунтованого педагогічного впливу на формування у батьків готовності до національно-патріотичного виховання дитини, формування ціннісного ставлення індивіда до українського народу, Батьківщини (держави, нації), зразкового виконання обов'язків батьків згідно Законів (сімейного кодексу) України (інших нормативно-правових документів) та забезпечує поєднання ними знань про зміст та структуру: інтелектуальної, вольової, мотиваційної, соціальної та фізичної готовності дитини до школи, а також вимог цієї діяльності до індивідуального рівня фізичного розвитку, теоретичної і практичної підготовленості (з організації форм фізичної культури), сформованих компетентностей необхідних для виконання обов'язків батьків з підготовки дітей до школи зі сформованими та усвідомленими ними в процесі розвитку можливостями та потребами.

Подальший моніторинг спеціальної та довідкової літератури (Н. Черепань [1], А. Калюжна [9], О. Чепка [12] І. Гавриш [21], В. Ковальчук [24] та інш.) дозволяє членам НДГ виділити у її структурі ряд компонентів, які є спільними, а саме:

– ціннісно-мотиваційний (усвідомлення змісту та важливості індивідуального інтелектуального та фізичного саморозвитку, ризиків військового стану та важливості майбутньої підготовки дитини до школи, виважене та об'єктивне самооцінювання своїх можливостей під час організації форм фізичної культури із дошкільниками);

– прикладний (забезпечення формування теоретичних знань та практичних навичок батьків в організації форм фізичної культури із дошкільниками на безпечних локаціях; підтримання достатнього рівня індивідуального фізичного розвитку батьків; постійний саморозвиток);

– стресостійкий (формування психофізичної готовності до виконання обов'язків батьків з підготовки дитини до школи в умовах воєнного стану);

– функціональний (формування практичної підготовленості батьків в організації збалансованих фізичних тренувань із дошкільниками на безпечних локаціях із використанням сучасних педагогічних технологій; розвиток та удосконалення основних фізичних якостей дітей).

Таким чином, поставлені перед нами завдання виконанні, а головну мету досягнуто.

Висновки і пропозиції. На підставі проведеного теоретико-методологічного аналізу з окресленої проблематики, членами науково-дослідної групи визначені сутнісні характеристики готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в умовах воєнного стану – особистісне утворення, яке формується шляхом цілеспрямованого, акцентованого та науково-обґрунтованого педагогічного впливу на формування у батьків готовності до національно-патріотичного виховання дитини, формування ціннісного ставлення індивіда до українського народу, Батьківщини (держави, нації), зразкового виконання обов'язків батьків згідно Законів (сімейного кодексу) України (інших нормативно-правових документів) та забезпечує поєднання ними знань про зміст та структуру: інтелектуальної, вольової, мотиваційної, соціальної та фізичної готовності дитини до школи, а також вимог цієї діяльності до індивідуального рівня фізичного розвитку, теоретичної і практичної підготовленості (з організації форм фізичної культури), сформованих компетентностей необхідних для виконання обов'язків батьків з підготовки дітей до школи зі сформованими та усвідомленими ними в процесі розвитку можливостями та потребами. Крім цього, нами виділені у її структурі наступні компоненти: ціннісно-мотиваційний, прикладний, стресостійкий та функціональний.

Окремі результати теоретичного дослідження впроваджені в освітній процес здобувачів вищої освіти: Дніпровського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом; Харківського національного університету внутрішніх справ та учнів обласного коледжу «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А.С.Макаренка» Полтавської обласної ради.

Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають визначення: критеріїв, показників та рівнів сформованості готовності батьків до організації системи фізичного розвитку дошкільників в умовах воєнного стану.

Список використаної літератури:

1. Черепаня Н.І. Організаційно-педагогічні умови підготовки дітей до школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Одеса, 2006. 20 с.
2. Рудік О.А., Молодушкіна І.М. Взаємодія ДНЗ та сім'ї: навч.-метод. посібн. Харків : Вид. група «Основа», 2013. 222 с.

3. Демиденко О. 10 порад батькам майбутніх першокласників. *Педагогічна майстерня*. 2015. № 12. С. 29–30.
4. Каньоса Н.Г. Теорія та методика співпраці ДНЗ з родинами: навч.-метод. посібн. Кам'янець-Подільський: КПНУ ім. Івана Огієнка, 2015. 121 с.
5. Гавриш Н., Рагозіна В., Васильєва С. Виховуємо і розвиваємо дитину раннього віку : навч.-метод. посібн. Кропивницький : «Імекс ЛТД», 2021. 144 с.
6. Любарська І. Співпраця дошкільного закладу і родини у контексті підготовки дитини до школи: монографія. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 72 с.
7. Клочко Н.Л. Вступ до школи як загальнопедагогічна проблема в історії розвитку початкового навчання в Україні (XX століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Вінниця, 2011. 20 с.
8. Алієва Е.Ю. Діагностична програма «Психологічна готовність дитини до школи». *Психолог дошкілля*. 2017. № 3 (92). С. 1–32.
9. Калюжна А.М. Педагогічні умови формування готовності у дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі : магіст. кваліф. роб. : 13.00.01. Вінниця, 2019. 110 с.
10. Шевчук А. Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО. *Дошкільне виховання*. 2021. № 4. С. 20–23.
11. Підчасов Є.В. Стресові стани дитини під час війни. *Особистість, Суспільство, Війна*. 2022. № 4. С. 93–95.
12. Чепка О.В. Наступність ігрових форм навчальної діяльності в умовах навчально-виховного комплексу «школа – дошкільний заклад» : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Київ, 2006. 19 с.
13. Чеверда А.О. Вплив фітнес-занять з елементами спортивних танців на розвиток координаційних здібностей дітей 6–8 років. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2020. № 2 (122). С. 183–186.
14. Дейнеко А., Щербак Р., Фішев Ю. Силова підготовленість хлопців 6-7 років в спортивній гімнастиці: досвід використання ігрового методу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2021. № 1 (129). С. 31–34.
15. Горбенко О., Шкуропацька О. Методика розвитку здатності до управління часовими, просторовими і силовими параметрами рухів у дітей старшого дошкільного віку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету*

- імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2022. № 10 (155). С. 57–61.
16. Маланий Ю. Корекція фізичного стану дітей 5-6 років які займаються гімнастикою в спортивних школах. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2023. № 5 (164). С. 90–94.
17. Лисенко Н.В., Киста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля: навч. посібн. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 360 с.
18. Андрієвський Б.М. Проблеми готовності шестирічних дітей до навчання в школі. Збірник наукових праць «Педагогічний альманах». 2010. № 2. С. 6–9.
19. Малинович Л.М. Умови забезпечення наступності у роботі навчального дошкільного закладу та школи. *Науковий вісник Львівського держ. ун-ту внутрішніх справ: серія психологічна*. 2013. № 1. С. 323–334.
20. Kobel. I. Raising a Deaf Child in a Hearing Family in Ukraine. Sociopsychological and educational challenges faced by parents raising deaf and hard of hearing children: monogr. Deutschland (Germany) : Lap Lambert Academic Publishing Saarbrücken, 2014. 213 p.
21. Гавриш І.В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності : дис. ... д-ра. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2006. 542 с.
22. Мерзлякова О.Л. Психологічні чинники саморозвитку старшокласників у процесі навчання : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 19.00.07. Київ, 2010. 20 с.
23. Зязюн І., Левовицький Т., Більш І., Ничкало Н. Роль підсвідомості у розвитку особистості. *Професійна освіта: педагогіка і психологія*. 2000. № 1. С. 183–215.
24. Ковальчук В.А. Професійний саморозвиток майбутнього фахівця: моногр. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 204 с.
25. Білодід І.К. Словник української мови : словник (Т. 2). Київ : Інститут мовознавства, 2021. 148 с.
26. Рибалка В.В. Психологія розвитку особистісної готовності педагогів до професійної діяльності: метод. реком. Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2023. 160 с.
27. Хацаюк О.В., Русин Л.П., Ванюк Д.В., Слатвінська А.А., Стеценко Д.Ю., Ключка А.М., Садовська І.Ю. Перевірка ефективності методики фізичної терапії студенток закладів вищої освіти після лікування коронавірусної хвороби (COVID-19). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2021. № 8 (139). С. 110–117.
28. Керсан О.Д., Смолянінова С.В., Кресан Т.Д. Психологічні аспекти навчання студентів ВНЗ у позитивному стані. *Науковий журнал з соціології та психології*. 2023. № 45. С. 64–68.

Samoilenko O., Khatsaiuk O., Brovata O., Koliesnikov V., Olenchenko V. Essential characteristics of the formation of parents' readiness to organize the physical development of preschoolers in today's realities

The results of an analytical review of the state of health, as well as the existing level of physical development of preschoolers, indicate the need to make adjustments to their motor improvement programs. According to the results of the analysis of scientific-methodical, special and reference literature (monitoring of specialized Internet resources), the members of the scientific research group found that the urgent issue of forming the readiness of parents to organize the system of physical development of preschoolers in today's realities is devoted to an insufficient number of scientific-methodical works, which requires further research and emphasizes the relevance and practical component of the chosen direction of scientific research.

The main goal of the scientific study is to determine the essential characteristics of the formation of the readiness of parents to organize the system of physical development of preschoolers in the conditions of martial law. In the process of research and analytical work, the following methods were used: abstraction, measurement, expert evaluation, survey, comparison, observation, etc., as well as the experience of organizing the system of physical education of representatives of different population groups was taken into account.

As a result of a theoretical study, the members of the scientific research group determined the essential characteristics of the readiness of parents to organize the system of physical development of preschoolers in the conditions of martial law. In addition, the following components are distinguished in the structure of a specific type of "readiness": value-motivational, applied, stress-resistant and functional. Prospects for further research in the chosen direction of scientific research include the determination of: criteria, indicators and levels of readiness of parents to organize the system of physical development of preschoolers under martial law.

Key words: parents, safe locations, martial law, harmonious development, readiness, preschoolers, experiment, content, organizational work, structure, essence, physical development.